

"Åsiktsregistrering för att skrämmas"

Att skrämmas, att skapa rättning i leden, att kontrollera fackföreningarna är centrala orsaker till Säpos personregister. Det ansåg Jan Myrdal och CH Hermansson i en debatt förra veckan.

Tidigare vpk-ledaren CH Hermansson och Jan Myrdal diskuterade Säkerhetstjänstkommissionens betänkande och Säpo på ett välbesökt möte i Stockholm förra veckan.

CH Hermansson ansåg att betänkandet alltför mycket har knutit upp sig kring de falska hotbilder som säkerhetstjänsterna utgått ifrån. Kommissionen hänvisar till tidsandan, men de som skapar tidsandan är samma politiska grupper som hänvisar till den.

Han tog upp rättegångarna i samband med Enbomaffären. Skulle det vara möjligt att åtala domarna, eftersom de aktivt spelade med i det fula apspelet?

– Jag har, säger Hermansson,

varit rapporterad varje år under åtminstone 35 år, mellan 1941 och 1975, kanske längre, dag efter dag, utan att något kriminellt kommit fram. Vilket slöseri med statliga medel.

Han vill utkräva politiskt ansvar för de skyldiga till lagbrotten. Han vill kräva en ursäkt till och skadestånd för de drabbade. Han vill ge en hedersbetygelse till de som avslöjat den kriminella registreringen, att vi ska få rätt att se hela våra personliga akter, att kriminell verksamhet i fortsättningen ska utredas av den vanliga polisen, att Säpo ska avskaffas.

Staten sluter ej

Jan Myrdal intog en reserverad hållning till möjligheten att få staten att upphöra med sin åsiktsregistrering, att vi måste hålla oss fullständigt illusionslösa till detta. Han tog upp två fall han väl känner till; FIB-Kulturfront och Svensk-kinesiska Vänskapsförbundet. Det är öppna organisationer och alla protokoll finns tillgängliga. Ändå skriver Säpo en mängd felaktigheter. Men syftet med registreringen

var inte att få fram politiska fakta. Registreringen har ett annat syfte; att skrämmas.

Myrdal påpekade att registreringen hade betydelse för de interna stridigheterna inom statsapparaten, att de 20000 socialdemokratiska angivarna också hade ett krasst ekonomiskt intresse. Det gällde att behålla makten över fackens kassakistor.

Viktigt var också lära folk att göra och säga lämpliga saker. Registreringen har kanske gett en viss tystnad i leden, bara kanske tillade han, och hänvisade till demonstrationer mot USA:s krigsplaner.

– Kommissionen är överslätande mot domarna, säger juristen **Tor Bergman** i publiken om telefonavlyssningen. De är skurkar enligt min mening. De ställde upp eftersom det finns en risk för den rådman som bråkar att blir utsluten ur gemenskapen.

Från publiken frågade byggnadsmålaren **Rune Lundqvist** om det var meningsfullt att kräva att få läsa sin Säpo-akt. CH Hermansson svarade med att citera vad Thomas Bodström sa i riksdagsdebatten, att möjligheterna att få se sin akt ska öka. Men CH hade uppenbar inte läst det finstilla, den lag som Bodström hänvisade till.

Debatt om SÄPO i Stockholm. Fr v CH Hermansson, juristen Ingemar Folke samt Jan Myrdal.

dagsdebatten, att möjligheterna att få se sin akt ska öka. Men CH hade uppenbar inte läst det finstilla, den lag som Bodström hänvisade till.

Lurats av Bodström

Många fler än Hermansson har lurats av Bodströms ord. Det kan vara på plats att återge vad Proletärens skrev i samband med riksdagens debatt.

Bodström hänvisade i riksdagen till en lag som kommer att gälla från första mars. Då ska sekretess inte gälla uppgifter som förts in i Säpos register före 1949. Syftet är att ge forskningen tillgång till material om tiden kring andra världskriget. Det är inte många som har personlig nytta av denna lag.

Säpo ska nu också få meddela

om du står antecknad i registret, men bara om du är registrerad enligt lagar som idag inte gäller. Men hur vet du vilka lagar som gäller? Dessutom ska möjligheterna att få skadestånd utökas. I övrigt hänvisade Bodström till pågående utredningar. Med hänvisning till Bodströms uttalande finns sällan någon ytterligare anledning att ställa krav på Säpo för att få se sin akt.

– Nej. Byken är inte tvättad, säger både Myrdal och Hermansson på Ammar Makboul's fråga från publiken. De både ansåg dock att mycket nytt material har kommit fram, att mycken förljugenhet har avslöjats, men att rapporterna är tvättade och utslätade.

TORBJÖRN BJÖRKMAN

torbjorn.bjorkman@proletaren.se

Skolverket i ny rapport:

Felaktigt stänga ute RKU från skolor!

I valrörelsen nekades flera RKU-avdelningar att delta i skoldebatter och anordna bokbord på skolor. Motiveringarna var lika många som rektorerna och kommunerna gav olika besked om vilka regler och lagar som gäller. Nu slår skolverket fast att alla politiska ungdomsförbund ska behandlas lika. Diskriminering av RKU är inte tillåten!

Skolverket har kommit med en rapport till regeringen om politiska ungdomsförbunds rätt att verka och medverka i undervisningen (Regeringsuppdrag angående skolans kontakter med politiska organisationer mm Dnr 01-2002:2939).

Rapporten lyfter fram att skolorna måste skaffa sig bättre kontakter med de politiska ungdomsförbunden. Enligt läroplanen ska "Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana" (Lpo 94)

Inom skolan råder en obegränsad åsiktsfrihet. Yttrandefriheten däremot är mer reglerad. För RKU:s del har dock inte dessa grundlagsskyddade fri- och rättig-

RKU:s banderoll i en demonstration i Stockholm. Enligt skolverkets rapport måste skolorna behandla alla politiska ungdomsförbund lika. Alltså ska RKU ha samma rättigheter som SSU eller MUF.

heter på något sätt använts mot oss. När RKU nekats inträde har det oftast motiverats med argument av mer praktisk natur. Här ger rapporten rektorerna som nekat oss rätt. Skolan är ingen allmän plats och någon "egentlig mötesfrihet" råder inte på en skola. Ingen organisation har ovillkorlig rätt att ställa upp bokbord. Ansvaret för vad som får ske ligger på rektorerna

Alla ska behandlas lika

Men rapportens stora förtjänst är att man slår fast att de rättigheter som beskrivs ovan måste utgå från att skolan behandlar alla politiska ungdomsförbund lika. De olika ungdomsförbunden måste av skolorna ges likvärdiga villkor när de önskar informera eleverna.

JO har tidigare också hävdat att skolorna är skyldiga att "iakta saklighet och opartiskhet" för sådan verksamhet (JO:s ämbetsberättelse 1995/96 s. 394)

Det betyder, enligt JO, att en skola bryter mot denna skyldighet om man "är beredd att medge en politisk organisation tillträde, men inte en annan".

På ren svenska betyder det att rektorn begår ett tjänstefel om han formulerat riktlinjer som utesluter RKU men ger SSU tillträde. Andre exempel på felaktigt agerande av rektorerna är om urvalet av ungdomsförbund sker på urval av:

- Partiernas storlek
- Huruvida partiet finns representerat i t ex riksdagen eller kommunfullmäktige.
- De politiska åsikter de förväntas föra fram

• Andra sakpolitiska grunder.

RKU:s åsikter kan alltså inte i sig ligga till grund för en annorlunda behandling än det som gäller för andra partier.

Enda skälet att neka ett politiskt ungdomsförbund till att delta är ett "ransoneringsstänkande", där ungdomsförbunden ges tillfälle till politisk information endast vid ett begränsat antal tillfällen under ett läsår. Men bara så länge det är samma regler för alla. För SSU komma en gång i månaden ska samma regler gälla också för RKU.

Rektorn kan dock av ordnings- eller debattekniska skäl välja att begränsa antalet ungdomsförbund som deltar i en debatt eller under en informationsdag. Sådana beslut måste dock, enligt JO, kunna styrkas och motiveras av just ord-

ningsskal.

Enligt JO är det också viktigt att politiska organisationer som av dessa skäl på något sätt utesluts vid vissa tillfällen får möjlighet att återkomma vid andra tillfällen. Rektorns rätt att upprätthålla ordningen på skolan får enligt undersökningen alltså inte användas för att systematiskt missgynna enskilda organisationer.

Försvar av demokratin

Undersökningen menar att de krav som myndigheter ställer att samtliga politiska partier och organisationer ska bemötas och hanteras lika av skolor, bygger på en allmän målsättning att försvara själva förutsättningarna för den representativa demokratin.

"I detta försvar är det viktigt att inte gynna de partier som redan är inne i systemet gentemot de som, av olika anledningar, vill komma in i detsamma."

Ett annat perspektiv som Skolverket vill lyfta fram i rapporten bygger på ett mer renodlat elevperspektiv. Skolverket vill ge de politiska ungdomsförbunden möjligheter att inte bara verka, det vill säga dela flygblad i valtider, utan också medverka i skolan. Med att medverka menar man till exempel vara med på lektioner i samhällskunskap eller informera elever om politiska ideologier.

Sammanfattningsvis en från RKU:s sida mycket eftertraktad och välkommen rapport!

MARTIN SCHIBBYE